

ՄԻՏԱԼԵՆ

Մանէթի Սէնիւնէ Էրքեանը հարպի-
նէ քերիւն յատու. նաքիւր բայա հարգը-
նէ մանէթի Սէնիւնէ Էրքեանը հարպի-
նէ քերիւն մէկմուր միւրայայ իզդ. Մէնէմ-
մէտ Բիպանի վէ գայմագամ իզդ. Հա-
ֆըզ Թէվֆիզ վէ Իհսան վէ Արի Աթիւ
վէ պինպաշը բիֆ. Թէվֆիզ վէ վահիտ
պէյլընէ վէ խատէմէյի խաւապի ճա-
հանէ վիւլազիմի Սիւլէյման Էֆէն պի-
րէր գըրթա ալթուն իրեագաթ միւրայ-
նապը իհսան պոլլուլմուց տուր:

ԲԵՍՄԻ

Պատէմա մէմալիքի ճահանէտէ, դա-
րիւնէ վէ մահալլէ Թէյքիլի հադ գընտա
վիւաեթտան վազու պուլմագա իշա-
րաթտա, Թէյքիլի գըլընաագ գարիւնէ
վէ մահալլէնի մէվգըլի վէ դուրայի
միւլթէնալիքիւնէ օլան պուլտու մէսա-
ֆէսի տախի կէսթէրիլիզ, օլ պապտէ
պիւթթիգան միւսաատէի Սէնիւնէի ճէնա
դը Բնաթիլաի շանան պուլլուլտուգուան
սօնրա, Էրքեանը հարպիւնէ տանիւրէսին-
նէ խալթիթաեա իշարէթ իտիլմէթ իւզ-
րէ, մադալմը Սէնիւնէի քերիւնէ մալիւմաթ
իթանընրէ ուսուլ իթիլիտալը խուգու-
սուգան, լէտէթիթիլիզան իրանէյի Սէնիւն-
նէ հապըթի Բառիլիզի միւլթէալիլիզ

վէ չէրէֆսուտուր պոլլուլտուգուան, քէ-
ֆիլիթէթ Տախիլիէն նէղարէթիւտէն պիլ-
ուսուլ միւրաեթտա վէ միւսթագըլ միւ-
թէսարըթիլլըգըրա թէպիլիլ իտիլմիլտիլի

ՄԱՏԻՏԻ ՀՈՐՈՒՆԸ

Հայրենիքի օժանդակ խմբագրաց
շարքին մէջ, ի նորոյ թափառիկ մ'ալ
աւելցաւ. անցեալ չորեքշաբթի օրուան
Հայրենիքի մէջ, Կեդր. Վարժարանի ու-
սումնաւարտից վկայականի բաշխման
հանդէսին վրայ խիստ անպատկառ և
անմայր տեսութիւն մը հրատարակած
էր զմի անտես անցնիլ կարելի չեղաւ
վերջապէս ուստիքանի մը խօսք ըսենք
այդ թափառիկին:
Այս թափառիկը տարի մը Բարիկ կե-
նալէ յետոյ, մէր մեղքէն վերադարձաւ
մօտերս և առաջին անգամ խօսելու
սկսելէն բացդրոյ յայտնուեցաւ որ այդ-
ապիկարին Բարիկ երթ ու գարծը, ճամ-
բու պայքասակի մը ուղևորութենէ տար-
բերութիւն մը չէ ունեցած:
Բարիկ չը գացած մեր թափառիկը
արդէն թիւթևօթիկին մէկն էր, հիմայ
այ ո՞ր տարի մը Բարիկի պուլվաներուն
վրայ կատարելագործեց իւր Դաւթիլը
(մենք ալ քիչ մը գաղղիներէն խառնենք)

այ կրնաք երևակայել որ գրական ցրտա-
շափը դէրօյէն քանի ատիճան վար իջե-
ցուցած է:

Ահա ինչպէս կ'սկսի.
... Երբոր, կիրակի, ներս մտեր է
եղեր Աղգային Ժողովին սրահէն ուր
տեղի պիտի ունենայ եղեր Կեդր. Վար-
ժարանին անդրանիկ չըմանաւորներուն
վկայականներուն բաշխման հանդէսը,
ապրտծ կանգ է առեր. այնպիսի տպա-
ւորութեամբ մը, զոր չը պիտի կրնայ ե-
ղեր բացատրել և եթէ բացատրէ խի,
չի պիտի հասկցնի շատերէն և թեթե-
ւութեան պիտի վերագրուի եղեր (տա-
րակոյն կա):
Երևակայեցէք կրնէ Բարիկեան տաք
զգայութիւններով (°) վերագործողի մը
համար, ինչ ազդեցութիւն կրնէ հա-
րուարուր նստարաններու վրայ բազմած
այդ պաշտօնական բաղմունքինը, ան-
հասկնալի գլուխներով. Օ՛հ այդ գլուխ
ները, արտայայտութենէ գուրի, ծըթ-
ւած դէմքեր, իրենց գծերուն անշար-
ժութեանը մէջ խեղդելով իմացակա-
նութեան օ և է ցոյք, երկու ուսերուն
մէջտեղ խրած:
Կեցցեն տաք զգայութիւններով վե-
րագործող Բարիկին. աղէկ սկզբնաւո-
րութիւն:

Սիրտը նեղացեր է, բնագրաբար աչ-
քը կիներ փնտռեր է. անկիւն մը նետ-
ուած էին անոնք կըսէ, հանդիսական-
ներուն ետեւ աղտոտ լաթի մը պէս զոր
աչքերէ հեռու պահել կուգէ մարդ. և
ըսէ՛ր թէ խնամակալութեան արեւա-
պետը կ'աւ մարդու հաբառ ունի:

Ինչ կուգէիք ծօ խեւ, տիկինները
բերէին քովի կը գետնէն որ կայան
համարութիւն. այդ տեսակ կայանութիւ-
նը դու քու վրադ փնտռէ. ակնշնոր խօ-
սի կրթական տեսուչ Էֆէնիլին, ժա-
մանակաւ ասոնցմէ շատ աւելի աղէկ
գրողները ճննոց կահուանէր. հիմայ
մենք այս տեսակներուն ինչ անքան տանք
արդեօք:

Այս չէր բաւէր, մեծ արժանեաց
տէր և յարգելի անձնաւորութիւններ
ծաղրել նկրտելով, այդ ի բնէ ծաղրե-
լին, այնպիսով մը խելքին տաղանգը
կը ներքուցէ, որ ցաւալի հիւանդութեան
մը մատնուած է, ուստի մարդ կը շուա-
րի թէ՛ ներքուցող աւելի խելքի հի-
ւանդութիւն ունի, թէ ներքուցողը:
Այսու հանդերձ այդ մոռողը Բարիկէն
եկեր է. ասի չը մոռանաք, Հայրենիքի
թուղթն ալ վիւննային կուգայ, ան-
շուշտ գիտեն ընթերցողք. բայց եթէ
այս տեսակ Բարիկներէն Հայրենիքի
թղթին պէս պալեայով եկած են Բարի-
կէն, վա՛յ մեր գլխուն:
Հ.

ՀԱՅՏՈՒՏԼԱՐ
ՍԵՐԿԵՐՏԵՍԻ

ՄԻԿԱԷԼ ԲՕՆԱՍԻ ՏԻՆ ԹԵՐԱՅ
ՄԻՐԱՊՈ ՄԱՎՈՒՆԱՍԻ
Պուլվէթի պէտէնիւնէն եէրինտէ օ-
լան միւսթէնիւր, մէքուհուր վիւճուտի-
պայկըն վէ տիթիւմէրտէ օլողղուհու հալ-
տէ, արգապընա երեքէտի:
Պատէհու ախրաթիւ երաշուհէրէք,
այաթիկէնէն Եւթէթ իթտիլէրէ:
Վագը օլան վէվէթէրտէն սայֆիւնէ
լիէ իթթիլիւտէ, գարրարն ճիւղէսի տէ
ճիւղղուլարնտան զաթիլթէն ունանմը-
լար իտի, Պուլար քեաթիլթէն ֆէր-
եատ ու ֆիղան իտէրէք պաղըրմադ ա
պաշտարար:
Սուհու օլուհուգ - պաղըրտը ին-
թիւեա Մօնպրէօն:
Մարթէն պիրազ եարալը Բէնիթման
Նուսրիլը սըրթընա ալըպ գօշտուղու
սըրաաա, եալվաշ եալվաշ ճան չէքիշ-

մէքտէ օլան մէքուհու մէքուհու
սինիլիթի չէքիլմէկէ պաշտարարըն հիսս
իթտի:
Մարթէն պիրազ չիթիլիկին աշաղը-
քի գօղաշունա կիրտիլտէ, գատընլար
թարաթիւտան ըրդէ կէթիլիլիլ օլմալ-
լա մէքուհու մասանըն իւզէրիլնէ գօ-
տուգտա, Բէնիթման-Նուար, գըրդը-
տանմաագտա իտի զիրա եօլտա թէս-
լիմի բուհ իթմիլ իտի:
Օ արա հէր քէսին իւզէրիլնէ մուհի-
պի թէհասիլի պիր էնտիլէ ինքայի
հիւթմ իթտի:
Պու առէմ քիմ իտի:
Ելպիսէսին չըգարտըր երաշուհիւ
էօրթէն մասքէսին գալարտըրար...
Պոն էօլէն շագը, երաթի տէօրթ վէ
պէլիթ տէ երաթի պէշ չաղարնտա պիր
կէնն իտի:
Պու կէնն ատէմին սաշարը սարը,
աղալը Ելիլնէ թարանմը, Ելիլնէ պէ-
եաղ, վիւճուտի իտէ զաթիլթէն իննէ պիր
թիւլ իլէ էօրթիլիլ իտի:
Պաղաթ պու կէնն ատէմի քիմսէ
թանրմալը:
Նէ միւսթէնիլ, նէ Ելալտարը նէ
իթթիլիւտ Ժէրօմ վէ նէ տախի հիշ քիմ-

մէքուհու տէլիլիլնէ կէօրմիլ օլ-
տուգալարըն տէլիլաթըր իտէմէմէքտէ
իտիլէր:
Ֆիլհագիլիլ շու թէչպալիւսի ճինա-
եթթիւտանի նէթիլիլի օլարագ ճա-
նընտան օլան տէլիլիլնէ մէմէքէթիլ
օլմալար, եապանն իտի:
Օ՛հ - պաղըրտը ժան տը Մօնպրէօն
բիւրպաղապ պիր հայրէթիլ - Էկէր շու
ատէմին վէնապ գօտուղու թէպէյիլն
իթմէ, եէկէնիլմէ թախիս իթտիլիլմիւզ
պին ֆրանգը չիմտի ըիղայի կէօնիլլէ
իհսան իտէրիմ:
Պաղաթ վէնապ տէլիլիլ տիր-մը-
ըրտանտը Ժէրօմ իլէրիսինտէն Ելիլ ա՛հ
չէքէրէք:
Էրքէթիլթ ֆէրեատ իթմէքտէ տէ-
վամ իտիլ, գատընլար իտէ քէմալի սիւ-
թիլթ վէ հայրէթիլ նաշը սէլը իթմէք-
տէ իտիլէր քի, օ արա նաշըն գալպին.
տէն չէշմէ կիպի սիեա՛հ քանլար պօ-
շանմուգտա իտի:

Շու մուհիպի թէհասիլ մուսմա-
եք հալլ իտէպիլմէկի տիւլիւնէքէք վա-
գըթ եօգ իտի, զիրա բէք զիեալտէ
պուհրանլը պիր սաաթտա պուլուհու-
լուեօր իտի:
Հէր չէյտէն Էվվէլ, քէնտիլէրինի
միւսաթաա իթմէք լաղըմ իտի, զիրա
Բէնիթման-Նուար յարըն շու մաղուպի-
եթթիլիլնի քէնտի գալպիլիլնէ եէտի-
րէմէկիլ, ըէթիլիլիլնի ինթիլալմընը
լալաագլարը չիւպէնիլիլ իտի:
Հալլիլին "տուվարարը երեքէք ի-
տի իտէ տէ, մէքտիլիլնէ չըգըլըպ ի-
չէրի թարաթա ալմագ միւսթէն իտի:
Շու տուվար իլէրիսինտէ պուլուհու
չիթիլիլթ սախի պիր հիւճիլմէ գարըն
մուհիպապ օլուհուպիլիլնէ մասուն վէ
մէթիլն պիր հալտէ տէկիլ իտի:
Լաքին ապը սայֆիլիլնի տուվարա-
ըր միւսթէմ օլուպ, աշաղըքի գաթ բէն-
չէրէթիլիլնտէ տէմիլ բարաալար մէվ-
ճուտ իտի, վէ ալթը քիլի օրաաա սէ-

ՆԵՐԻՄԱ

ՀԻՆԵՒ Թ. Մ. ՀԱՃԵՄԻՆ
ՄԱՍՆԵՐԳՐՈՐԻ
Հուէ, օրիորդ ջ վարի սրահէ պարոն
Շարիմանայ հետ գնդախաղ կը խաղայ:
Շուտ, գնալ աղաչէ իրեն որ վաղըն
մը սենեակս գալ:
Սպասուհին գնմիլթալտիլուհուհու հիւ-
անի կատարել փոթըց և երկու վայրկեան
վերջ Հէրման հարիւրապետը որ կարծը-
պտ և երկայն հասակաւ հուճիլու ճիւղա-
պն մէր Սիւզանի ներկայացաւ:
Ահ, բարիւր, սիրելի իմ հարիւրա-
պետ, որ քան վայրցայ որ արդէն մէկնա՞ծ
կըլաք ըսաւ Սիւզան ժպտելով:
Օրիորդ, ահաւասիկ եմ և պատրաստ
ձեզ ծառայելու:
Դուք, պարոն, մեր ընտանեաց ամե-
նէն անձնուէր բարեկամներէն մին էք:
Օրիորդ մեծ պաալ կընէ ինձ:
Ձեզնէ ծառայութիւն մը կը խնդ-
րեմ:

— Բացատրեցէք, օրիորդ, ինչ կը խնդ-
րեք:
— Ահաւասիկ խնդրը վիշնուի անտա-
ռը գիտես. մեկնէին ետեւի կողմը փոքրիկ
բլուր մը կայ:
— Գիտեմ, Հնդկիկները զինն Նապաստակի
բլուրը կ'անուանեն:
— Ահա այդ բլուրին ստորոտն երթա-
լով, ծառաւիշը պիտի չէն:
— Սիւզան այս բլուրով փոքրիկ սուրիշ ու
Նէրիմայի ուղղեալ նամակ հարիւրապետին
յանձնեց, հարիւրապետը զարմացմամբ մէկ
մը սուրբէն և մէկ մը նամակին նայելով,
հարցուց:
— Յետոյ ինչ պիտի ընեմ:
— Այս սուրիշը չէրիլը պրահմապետ
Տօրալիլ աղջիկը Նէրիմա և կամ իւր նա-
թիլիլնէն մին պիտի երեւի, այդ նամակն
ու սուրիշը կը յանձնեն և անանց բառ մը
ըսելու ետ կը դառնաս:
— Եթէ ուրիշ գործ մը գտնէ չարդիլեր,
ժպնէ մը պէտք է անդ գտնուի:
— Ծիլդ մէկ ժամէն անդ պիտի գըտ-
նուիմ:
Հէրման հարիւրապետը այս ըսելէ յե-
տոյ օրիորդ Սիւզանը ողջունելով դուրս ե-
լաւ:
Սէյթ-օն մարդիկուհին, անջի օրն իշխա-

նաղունին և Հրանտայ այցելութեան ի զուր
սպասելէ յետոյ, հետեւալ հինգշաբթի ա-
ռաւօտունը գեղջիկուհոյ հագուստներով ծպտ-
եալ, վիշնուլի անտառը գնաց, և Նէրիմա-
յի նշանակած ժամադրապարհին մօտերը
խուռներէ չըջատուեալ պուրակի մը մէջ
մտնելով պահուեցաւ:
— Ոչ ոք տեսաւ աստ գաւա ըսաւ ինք-
նիս, իշխանաշուրն ստեց, հաւաստի եմ որ
այսօր պիտի գայ լրտեսիլ իւր ոտիւր եթէ
ծայրայեղութեան մը դիմէ կարգելում զին-
քը, այս երկտասարդին մեռնիլը գործիս
չիգար:
Մարդիկուհին կը սխալէր, արդէն մեր
ճանչցած Բարիան իւր ծառիւն վրայ կը գըտ-
նուէր, և մարդիկուհույն պահուիլ տեսած
էր, ուստի ինքնիկն կըսէր:
— Թշուառակա՛ն, գործը կը վաթարի,
ահա ուրիշ կին մ'ալ որուն գեղջիկական
հագուստներուն հակառակ աղնուական դա-
պէ ըլլալն փոք մը հեռուէն կերելի, հա-
մակեցայ սա Պօլեցի կերտասարդին չը
պիտի թողում սր վտանգ մը պատահի ի-
րեն... ա՛հ ահաւասիկ իշխանաղունն ալ
կուգայ, տեսնենք այս ո՞ր պիտի պահուի
ըսաւ Բարիան որուն հետաքրքրութիւնը
տակաւ կը կրկնապատկուէր:
Արդարեւ իշխանաղունը հետի և խոհուն
դէպի բլրակը յառաջանալով, մարդիկուհ-
ույն պահուած վայրին դէմի կողմը ծառի

մը հաստ բունին ետեւ սքողուեցաւ, այն-
պէս որ մարդիկուհին և իշխանաղունը դէմ
առ դէմ կը գտնուէին իսկ Բարիան նոցա
վրայ բարձրացող ծառին ոստերուն մէջ
պահուած կսպասէր, այսպէս կէս ժամ հա-
ղիւ անցեր էր մէկ մ'ալ ճամբուն ծայրէն
հեծեալ զինուորական մը տեսնուեցաւ որ
ձին միօրինակ քալեցնելով դէպի բլրակը կը
յառաջանար թաղչեալներուն զարմանքը
մեծ եղաւ, երբ տեսան որ զինուորականը
փոխանակ ճամբան շարունակելու, բլուրին
մօտ ձիէն իջնալով, երկվարը ծառի մը կա-
պեց և բլուրին ստորոտը երթալով նուրա-
կան սուրիշը չէց. Հէրման հարիւրապետն
էր որ եկած էր Սիւզանի պատուէրը կա-
տարել:

— Ինչ կը նշանակէ այս ըսաւ իշխանա-
ղունը ինքնին, արդեօք Նէրիմա հիմա ալ
այս զինուորականին սիրահարեր է:
Հարիւրապետը առած պատուէրին հա-
մաճայն սուրիշը չէց, կարծես դիւղու-
թեամբ գտնուողն ըստ բացատրէն պրահմա-
նուհին երեցաւ և փոխանակ Հրանտին՝ հա-
րիւրապետը տեսնելով զարմանալար քայլ
մը ետ գնաց:
Հէրման հարիւրապետը արձանի մը պէս
պաղ արեւմա նամակն ու սուրիշը Նէրիմա-
յի ձեռքը տալէ յետոյ անանց բառ մը ը-
սելու ողջունեց և ընդ կրուկս դառնալով
պատրաստուեցաւ մեկնիլ, Նէրիմա նախ

